

[Landbrugsministeren.]

videlse af selve Akkordlaaneloven derigennem, at Udlaansbeløbet forhøjes fra 10 til 20 Mill. Kr., dels Indførelsen af noget helt nyt, nemlig Adgang for Debitorer til paa visse Betingelser at faa Moratorium i 3 Aar. Det stilles Kreditorerne frit, om de vil gaa ind paa Akkord, eller de foretrækker det nævnte Moratorium. Som Forholdene har udviklet sig, er der stadig Grund til at give de Landmænd en Lettelse, der har en saa stor Gældsbyrde, at de ikke kan magte den. Angaaende begge Forholdene, Opnaelse af Akkord og Opnaelse af Moratorium, er der visse Undtagelsesbestemmelser, som jeg skal komme tilbage til senere.

Lovforslagets Formaal er altsaa at aabne Mulighed for en Lettelse af Landbrugs Gældsbyrde. Denne Lettelse kan tilvejebringes enten ved en øjeblikkelig Nedskæring af Gældsbyrden, en Akkord, derigennem, at der fra Statens Side stilles et Beløb til Raadighed for Kreditorerne, eller ved, at der i 3 Aar gives Debitor Fritagelse for at betale Renter af Gælden, dog at hans Forpligtelse til at betale Renter automatisk træder i Kraft, hvis der indtræder en nærmere bestemt Stigning i Priserne paa Landbrugs Produkter. Ved Akkorden faar Kreditorerne delvis Dækning for det, de har til gode. Og det Beløb, som de faar udbetalt, vilde de ikke paa anden Maade kunne vente at faa nogen Sinde, idet der her er Tale om Landmænd med saa stor en Gæld, at de ikke har Udsigt til at kunne betale den. I de Tilfælde derimod, hvor Kreditorerne anser det for muligt senere at faa en større Del af deres Penge eller maaske hele Beløbet, vil de sikkert være interesserede i, at Debitor i Stedet for Akkorden faar et Moratorium i de nævnte 3 Aar; man kan ogsaa kalde det Indefrysning, det er den Betegnelse, som man populært har givet dette nye Forhold, der her stilles Forslag om.

Jeg tror, at det, der her foreslaas indført: Moratorium eller Indefrysning, vil kunne faa meget stor Betydning i den nuværende Situation. Det er jo nemlig saaledes, at det er lettest for den Mand, der har en meget stor Gæld paa sin Ejendom, en Gæld, som enhver kan se, at der ikke tilnærmelsesvis er Dækning for, at opnaa Akkord, ligesom det er lettere at opnaa Akkord, hvis Ejendommen er passet daarligt, end hvis den er passet godt. Man maa ogsaa erindre, at det, hvis Forholdene fortsat udvikler sig ugunstigt, vil være lettere at opnaa Akkord, end i det Øjeblik, da der er Tale om en Lysning, idet Kreditorerne

i det sidste Tilfælde vil regne med Muligheden af at faa noget senere, hvis den paa-gældende kan holde Bedriften gaaende. Paa dette Tidspunkt, da vi dog alle haaber, at Konjunkturerne ikke skal gaa længere ned, maa enhver være interesseret i, at det ikke kun bliver dem, der passer deres Ejendom daarligst, og dem, der har en alt for overmægtig Gæld, som kan opnaa en Lettelse i Gældsforholdet, nemlig ved Akkorder, ved øjeblikkelig Nedskæring. Det bør ikke være saaledes, at de, der vel har for megen Gæld — saa megen, at de ikke kan betale Renter af den —, men alligevel ikke mere, end at Kreditor øjner Mulighed for at faa noget senere, for at kunne blive siddende ved Ejendommen fristes til at passe den daarligt, til at sælge væk af Besætningen for paa den Maade om muligt lettere at kunne blive ved Ejendommen. Thi det er en Udvikling, som hverken Kreditor, Debitor eller det offentlige kan være interesseret i, og den Fare er faktisk til Stede under de nuværende Forhold.

Man vil derfor efter min Mening opnaa 3 Ting af meget stor Betydning, hvis man gaar til Gennemførelse af dette Moratorium eller denne Indefrysning. Man vil sikre de dygtige, stræbsomme, flittige Landmænd, som har for megen Gæld, 3 Aars Fred til at arbejde i. Hvis de passer deres Bedrift, svarer Renter og Afdrag af den Gæld, der ligger indenfor Ejendommens Værdi, og svarer den Rente, de skal af Moratorie-gælden i Tilfælde af, at Priserne gaar opad, vil de kunne sidde i Fred og Ro ved deres Ejendom, i alt Fald i disse 3 Aar. Vi sikrer Kreditorerne Renter af deres Tilgodehavende i de nævnte 3 Aar, hvis Priserne paa Landbrugs Produkter muliggør en saadan Forrentning, og vi sikrer Kreditorerne, at de efter de 3 Aars Forløb igen træder ind i deres gamle Rettigheder. Hvis vi ikke aabner Adgang til et saadant Moratorium, kan det let gaa saadan, at Kreditorerne maa gaa med til en Akkord og nedskrive maaske meget mere af deres Gæld, end de behøvede, hvis de kunde vente nogle Aar. Derfor vil mange Kreditorer, som ikke absolut behøver deres Penge i Øjeblikket, have større Udsigt til at faa, hvad der kan opnaas, hvis de kan vente nogle Aar i Stedet for at gaa til øjeblikkelig Opgørelse af Virksomheden. Samtidig opnaar Samfundet, at Landmændene animeres til at passe deres Ejendomme godt, naar de kan faa en saadan Indefrysning i Stedet for enten at være henvist til Tvangsauktion, Akkord eller lignende.

Af Lovforslagets Enkeltheder skal jeg